

Ind. 281/b

KÖNYV-
TÁRA

NOS Ioannes Kemény Dei

GRATIA PRINCEPS TRANSYLVANIAE,
Partium Regni Hungariæ Dominus, & Siculorum Comes, &c. Memoria
commendamus tenore præsentium significantes, quibus expedit universis:
Quod Spectabiles, Magnifici, Generosi, Egregij & Nobiles, Cæterique u-
niversi Status & Ordines trium Nationum Regni nostri Transylvaniæ, &
partium Regni Hungariæ eidem subjectarum & incorporatarum, in gene-
ralibus eorum Comitijis, ad diem vigesimum quartum mensis Decembris
Anni Domini Millesimi Sexcentissimi Sexagesimi, in Oppidum nostrum
Szász-Regen ex edicto nostro celebratis, congregati, exhibuerunt nobis &
præsentaverunt quosdam infra scriptos Articulos in eodem Conventu, com-
munibus eorundem votis & suffragijs, parique & unanimi consensu con-
clusos. Supplices nobis humilimè, ut nos omnes & singulos eos Arti-
culos, omniaque & singula in eisdem contenta, ratos, gratos & accepta ha-
bentes, nostrumque consensum illis præbentes, autoritate nostra Principa-
li acceptare, approbare, ratificare & confirmare, atque tam nos ipsi obser-
vare, quam per alios omnes, quorum interest, observari facere dignemur.
Quorum quidem Articulorum tenor talis est.

Articuli Dominorum Magnatum

ET NOBILIVM TRIVM NATIONVM REGNI TRAN-
sylvaniæ, & partium Hungariæ eidem annexarum, in Generalibus eorum
Comitijis ad diem vigesimum quartum mensis Decembris Anni Mil-
lesimi Sexcentissimi Sexagesimi in Oppidum Szász-Regen
indictis celebratis conclusi.

ARTICULUS PRIMUS.

ISTENNEK ő Szent Felségének, ki az Királyokat le veti, és szerez Ki-
rályokat, titkos de bõlts itéletibõl ez mi édes hazánkban is egy néhány
elzúndóknak forgásában tapasztalhatóképpen ki mutatodék ez hatalmas,
de egyszer s mind tudálatos és szomorú emlékeztetõ igazgatása az mi bú-
neinkert így minket igazsággal ítélõ Istennek. Mert az fok változásokban
nem csak az külsõ nemzetek miá pulzitaték, romla szegény hazánk, de
magunk között is az rendetlen, és változó igazgatások miá annyira jutot-
tunk vala, hogy az atyafiui szeretett, egymás között való hitel és egyesség
meg szűnven, egyb-aránt barátinknak ölökben is nem merjük vala bá-
torlagoson fejünket nyugalomra le haytani, sőt az mi részetskéjét ha-
zánknek és édes nemzetünknek az külsõ ellenségnek kegyetlen fegyvere
nem érte, vagy meg szánta, azt az közöttünk lévő fegyver végképpen kesz-
te vala meg emészteni. Ez nyomorúlagos sorsát és állapotját utolsó ve-
szedelmével tufakodo édes hazánknek által látván Tekintetes méltóságos

Baresai Akosó Nagysága, ez előtt ezen változásokban az Fényes Porta pártólattól adatott Fejedelmünk, egyszer s-mind esetben vévén illy igen meg nevedet háborúknak habjai közt nem bírhatna Kormányával ez hajónak, annál inkább azoknak le tsendesítésében módgyát, és elégéget nem iulhetné, meg győzöttvén hazájához való fzeretetés, minék előtt ezen mostani Gyűlésünkre convocaltatott volna bennünket, némely Tanács rendbéli, és több betűlletes atyáinkiai előtt maga szabados indulattól subcriptioja alatt szabadfagot engedett országul arra, hogy ha az ő Nagysága Directiojan kívül más alatt remélhetnők boldogab meg maradását hazánk, kész volna Fejedelemségének cedálni, és velünk minden haza meg maradására való dolgokban egyet érteni, és az mit magunk jóvára fel találunk el követni. Látván azért ennyi változások, és közöttünk lévő egyenlenségek és verontások között nemzetünk le nem tsendesedhetnék, és egymás között való egyességre nem hozhatnák az ő Nagysága igazgatása alatt, főt azt is vévén elzünkben mind az maga ő Nagysága külső országokbéli méltóságos személyeket való tudósításból, mind idegen nemzetekből álló nagy rendeknek hiteles írásköböl, és kiváltképpen Portán lévő atyáinkiai hitek szerént írt levelek ből, hogy hazánk vézdelme, és végső elrontása már régen fel tört szándék volt volna az Török nemzet előtt, és eddig is csak az alkalmatosság halasztotta, mind ezekre, és több sulyos és terhes okokra nézve, midőn ő Nagysága maga bennünket convocaltatván köteletségünket fel szabadította, és tollunk is conditio alól fel szabaditást kívánt volna, azért az hazának illyen fel háborúdot állapattában gondviselő nélkül nem lehetvén, kényszerítettünk az mely zserentsés, és hazánk kívánt bekecségének meg fzerzésére boldogh és fokáigh maradando légyen az Tekintetes és Méltóságos Kemény Iános Vrunkat minden fegyvernek, vagy egyéb tekintetnek felelme nélkül, szabados minnyájunk között meg edgyezet vox szerént egész országul, három nemzetül Magyar országnak ide incorporaltatott részeivel hazánk Törvénye, és szabad valasztásunk Perént választani Fejedelmünknek.

ARTICULUS SECUNDUS.

Conditiones Celsissimi Principis D. D. Ioannis Kemény, &c. temporis inaugurationis suae Celsitudinis in Comitibus Regni Generalibus in Oppido Sászf. Regen ad diem 14. Decembris Anni 1660. indicitis, per Dominos Regnicolas suae Celsitudinis oblatæ.

ELSŐ CONDITIO.

Hogy az Hazáit személy válogatas nélkül a négy recepta Religioiok, és azoknak egyaránt való szabados exercitiumában meg tart, és másokkal is meg tartat, és edgyik Religion levő Ecclesiakra is hatálmason nem küld, és el nem foglatattya ő Nagysága, Religioioknak respectusaért is fenkit is haza fia között meg nem vét, hanem ebből minden személy válogatás, és meg külömböztetés nélkül élet mindeneiket.

MÁSODIK CONDITIO.

Hogy

Hogy az Országtól végeztetett, és helyben hagyatott monak Conditioni minden cikkelyivel minden fogyatkozás nélkül meg tartya, melyre hogy minden jelen való rendek mostani Gyűlésünkben meg esküdgyenek, kik meg nem esküdtek, az kik pedig jelen nem volnanak, Székes helyeken effectuallyak fő úftek előtt, jövődében is efszendenként az kik még arra való időt nem értek volna, vagy Gyűlésekben, vagy Székes helyeken hogy meg esküdgyenek ő Nagysága nem impediálja.

HARMADIK CONDITIO.

Hogy az fényes Portától soha semmi időben el nem szakad, sem az országot elszakasztani nem igyekezik, hanem mindenkiben kedvét keresi, és ahog illendő obsequiumat praestallja, Erdélynek az Török Császárral való régi frigyét intacte meg tartya, úgy mind azaltal, hogy ha az Porta is nyilván való romlásunkra s-vevédelmünkre nem igyekezik, in tali casu ő Nagysága is minden utakat, módokat hazánk meg maradására el követessen az ország és Tanácsok tetszéséből, az Portától hozandó Athnaimnak impetrálásában, nem annyira maga személyére, mint az országnak közönfegés hátnara és meg maradására vigyáz, azt pedig mi formában kellesek solicitálni az egész Tanács Consensuallal végezi, meg hozatván az Portától első közelbik Gyűlésen publicaltattya, és az országgal közli.

NEGYEDIK CONDITIO.

Hogy mindenkivel az jo szomszédagot, és ftep bekecséget minden tehetségével oltalmazza és meg tartya, és senki ellen semminemű hadat offensivé nem indit, ha méltó okot rá nem adnak, és ha fíntén adnának is, az egész ország Statusi meg edgyezet consensuallal tselekezi, az Portát is arra való annuentiaért nem solicitallja, ország engedelmé nélkül.

ÖTÖDIK CONDITIO.

Hogy semmi Követsegeket valamelyek constálnak, hogy haza, az országot, és közönfeges dolgokat illetik Tanács nélkül meg ne halgasson, se első jövetelekor, se az után el se bősathasson, azok nélkül, szállásokra is titkon fenkit ne jartasson, és azokra való valast ő Nagysága ne adgyon, se Követseget ne instituallyon, az Tanácsoknak tetszésé, és meg edgyezet akaratya nélkül, Confederatiokat is pedig akár mely Szomszéd avagy tavul való országokkal, Kiralyokkal, és Fejedelmekkel, nem külömbben, hanem az egész országnak minden Statuinak meg edgyezet akaratyokból ország Gyűlésében tessen ő Nagysága.

HATODIK CONDITIO.

Az országnak hatarit, és vég-hazait semmi uton, és modon ő Nagysága nem abalienallja, és el nem igiri.

HETEDIK CONDITIO.

Hogy az országnak Libera Electiojat semmi uton nem impediálja, tellyes életében, hanem azt az országnak meg szerzeni igyekezik, és fenkité a Feje-

Fejedelemséget nem transferallja, s-nem-istractional arról senkivel-is, sem az orfagnak soha nem proponaltattya, és senkinek-is nem intimallja, avagy intimaltattya, sem penig tacite arról senkivel-is nem colludal, sem penig à maga Fejedelemségét semmi uton modon masra nem transferallja.

NYOLTZADIK CONDITIO.

Hogy az Tanátsi és minden egyéb rendeknek mind orfágos Gyűlésekben, mind azon kívül-is libera voxot enged ő Nagylaga, nem fenyegetőzésekkel, sem igirettekkel, sem adományokkal, sem valakivel külön való becéltetéssel, sem málok által való intimatioval, sem semmi egyéb utakon modokon azt nem impediallja, és senkire az szabados voxért indignatiojat nem veti, mindenféle panaszolkodásoknak, és igazságoknak elő-fam-lálasara szabadságot enged.

KILENTZEDIK CONDITIO.

Hogy minden rendeknek, és mind à három natioknak eleitől fogyan bé esufot, és Articulusokban irator, vagy fokásban vót szabadságtalanságát, és meg bántodásit, első közönséges orfág Gyűlésében ő Nagylaga meg orvofollya, és az szabadsággal ellenkező Articulusokat az orfággal egygyűt tollallya, tót ennek utánna-is valamely dolgot mind à három natio maga hasznara itil, meg edgyez, és áll rayta, s-ő Nagyságot requirallja, tartozzék confirmalni, melyet ha nem tselekednek-is, Articulusban irattassék, és ereje legyen.

TIZEDIK CONDITIO.

Hogy Vrakat Nemeseiket, Keritet és Mező-Varosokat, Székelységet és Szábságot, régi, és minden legitimé emanaltatt Privilegiumokban, Donatiookban, annuentiakban, Inscriptiookban, Affecuratiookban, és Contentusokban, ab antiquo bé vót ususokban, salvo jure alieno, és szabadságokban meg tart.

TIZENEGGYEDIK CONDITIO.

Hogy az Decretum és Articulusok tartasa ferént mindennek semélyvalogatás nélkül igaz törvényt foglaltat ő Nagysága, és méltó executiokat zéret, senkit sem semélyében, sem jószágban, semminémű jouaiban törvény nélkül meg nem bánt, sem masoknak bantani nem enged, Vri, Nemes, és egyéb szabadsággal élő rendek között senkit-is nem arestaltat törvény előtt semmi fin és mod alat, hanem ha ki legitima citacione mediante juris ordine in Foro, & coram iudicibus competentibus conuictus & aggrauatus esset, és semmi violentiaikat, vagy törvéntelenségeket, akár kiktől-is alatta valói közöttül senkin exercet: lni nem enged tudua, Terminusokon és Dietakon-is semminémű törvényeknek discussiojában ben nem ül, holot ad fux Celitudinis presentiam appellallyak az törvényt, mint summus iustitarius eleiben, mely ő Nagysága eleiben appellalando törvényekben az Tanátsi rendnek nagyob részének voxá állyon meg, kik-is az Decretum és Articulus ferént tartozzanak törvényt tenni ő Nagyságával egygyűt.

Tizen-

TIZENKET TÖDIK CONDITIO.

Az Fejedelem kinek kinek szabadságot engedgyen, törvényes utakon való igazságának elő mozditásában, és abban semmi finék, és modok alatt senkit-is meg ne akadályoztasson, és senki periben magát ne elegyitse, sem irás, sem Prokatoroknak avagy más rendtelieknek való parantsolatok által, se penig semmi egyéb utakon ne-is végezzen senkiuel effele perben tűg-gó jószágoknak magara, feleségére, avagy gyermekire való maradása felől, lévén Decretalis utak és modok, az jószágoknak Fiscustrá, nem Fejedelmek-re való állások felől. Ide nem értvén, ha valamely oly miserabilis perfonának segidseggel lenne ő Nagysága. Istenre tekintvén minden maga hasznánélkül, melyet mint keresztény Fejedelem méltán meg tselekedhetik.

TIZENHARMADIK CONDITIO.

Hogy az orfágnak közönséges és egyenlő akaratból való végezest, Articulusit, melljek per contrarias Constitutiones nem tollaltattak, és jövődében-is nem tollaltatnak, maga-is meg tartya, málokkal-is meg tartattya.

TIZENNEGYEDIK CONDITIO.

Hogy ez hazának mostani, és léjendő első rendeit, Tanátsit, Tisfviselőit, kiket az orfág ő Nagyságával edgyűt érdemesnek itil, tisfekben állapartyokban, hivatalyokban az kik meg akarnak maradni ő Nagysága meg tartya, ide nem értvén estendő, és conventios foglák állapartyait, meg maradni nem akarokat nem kénserit, és semmi időben az hazafiat, mas idegenekért hátra nem veti, azoknak tanátsokkal és foglaltatnyokkal el, kinek kinek, felső, és also rendeknek az ő állapartya ferént való betsülleteket meg adgya, és azokat börtelenséggel illetni, senkinek-is alatta valói közöttül nem engedi tudya, sem maga börtelenséggel nem illeti igaz ok-nélkül.

TIZENÖTÖDIK CONDITIO.

Hogy Tanátsokat pleno número, az az tizenkét számuakat mindenik natioból az orfág választva ő Nagyságával edgyűt, ő Nagysága confirmallya, kik közöttül ha decedálnának első közelbik Gyűlésen a meg itt mód fei ént helyben állásának, kik is iuramentumokat deponallyak az orfágh és Fejedelem hűségére, ugyan az orfág előtt, kiknek tanáts adásokhoz olly köteles legyen ő Nagylaga, hogy azoknak meg edgyezet akarattyok-nélkül, derekas, orfágos dolgokat ne igazgallon, orfág házaiban fő Tisfeket azok tetsékek nélkül ne osson, azokkal edgyűt-is az orfág Articulusa kívül ne, külömben az orfág semmivétégye, ha penig az Tanátsok között orfágunk törvénye, és szabadsága, Decretumi ellen valamellyik lelki istméret nem tekintvén, veszedelmes, és ártalmas tanátsra inditana ő Nagyságot, comperta rei veritate, kedvezés nélkül affele tanáts adot proscriptioval, és notoriuslaggal büntellenek meg. Az Tanáts renden kívül-is a kik máloknak veszedelmére, hazánk szabadságának romlására, ártalmas és törvénytelen dolgok-

B

dolgokra való Tanácsokat adnak, azokat az egész Tanácsnak meg jelen-
teni tartozzék, kik is az fellyeb meg irt pönával, modo prämiso, bü-
ntetésének az orfagtól conperialtatvan az dolog.

TIZENHATODIK CONDITIO.

Hogy az Vármegyéknek fő Ispanokat, azon Vármegyében elégeden-
dő, leg alab ezer forint erő zálaguakat adgyon ő Nagysága, kiknek ha va-
cantiajok történik, másokat helyekben rendelni ne halassa, hogy azoknak
nem léte miat az Vármegyéknek törvényes Széki celebrálása ne interur-
baltassanak, Fiscalis és egyéb Varakbéli fő Kapitányokat, és azokban lévő
minden egyéb derekas Tisztet, kiváltképpen az kikre orfág házai fortali-
tiumi, segyvere, sőt minden Lovas és gyalog Vitézlő rendi soktak bizat-
tatni, nem másokat, hanem nativus igaz haza fiait, avagy per solennem in-
corporationem recipialtator, és az orfág közzé köteleztetett Zalagos és ér-
demes embereket állat, ugy is az Tanats nagyobb részeinek edgyező tetsésé-
ből, kik is az orfág törvényére, szabadsagara és hűségére, Fejedelmeknek
tartozó kötelelégek mellet hittel legyenek kötelesek, mind Lovas, gyalog,
fizetett hadak, és azoknak rist-viselei hasonlóképpen hittel legyenek köte-
lesek, kiknek számok felől ő Nagysága az orfággal együt végezzen, ide-
gen nemzetből álló hadakat is ő Nagysága az orfágnak akarattya nélkül
ne tartson, Az Vitézlő népnek senki semélyén és jobban, semminémű in-
juriakat tselekedni ne engedgyen tudva.

TIZENHÉTEDIK CONDITIO.

Hogy az Székelysége Generalisokat, Kapitányokat magok közzül vá-
lokat, és elégséges Residentiajuakat, ugy mint leg alab ezer forintig adgyon
ő Nagysága, az fő Király-biraknak penig valasztása, és azoknak meg változ-
tatása, specificit csak ugyan az ő kegyelmek szabadsagaban állyon.

TIZENNYOLTZADIK CONDITIO.

Az Sásf natio is ez hazanak edgyik betsülletes tagja lévén, Király-bi-
rakat, és minden egyéb Tisztet valasztassanak magoknak, csak fíntén az
Szebeni Király-bironak confirmatioja alvan az ő Nagysága autoritassa-
ban, mivel az Comes universitatis Saxonice, az eddig ő kegyelmek között
való usus szerint.

TIZENKILENTZEDIK CONDITIO.

Az Fejedelem ő Nagysága mostani be-jövetelinek alkalmatosságával,
vagy az előt is, ha fíntén némelyek láttattak volna véteni ő Nagyságának,
mivel oly kötelelések akkor ő Nagysághoz nem volit, bossút nem üz-
senkit nem injuriat és karolit.

HUSZADIK CONDITIO.

Hogy

Hogy az Liberquæstus semmi uton modon ő Nagysága nem impé-
diallya, halonloképpen az Salvus Palsus is az haza fiaitól.

HUSZONEGGYEDIK CONDITIO.

Hogy az mely jóságok per notam, avagy defectum Ballanának Fiscus-
ra, avagy eddig is állottak, azokat ő Nagysága magánal ne tartsa, felesé-
gének, és gyermekinek se adgya orfág akarattya nélkül, hanem beneme-
rita personának adgya ő Nagysága, nem is igyekezik az Fiscus jóságát
külömben saporítani, hanem csak az Decretumban, és Articulusban meg
irt utakon és modokon, ki vévén Vinczet jóságostól, melyet az fűkléghöz
képest magának reserválhat az Fiscus, salvo tamen jure alieno; Mind azon-
által ha azt is valakinek conferalni akarja, szabadsagaban légyen.

ARTICULUS TERTIUS.

Az mi Kegyelme Urunk ő Nagysága Inauguratiojakor az fellyeb meg irt Con-
ditioinak, meg tartására le tört Iuramentumának formája,

EN Kemény Janos Erdély orfágnak Fejedelme, Magyar orfág hozzá
tartozó részeinek Vra, és Székelyek Ispánnya, Esküfőm az élő Istenre, ki
Atya, Fiu, Szent Lélek telles bent Haromlag, egy igaz örök Isten, hoy
én az meg mondot birodalomban lévő minden rendeket, az mostani előm-
ben adatot Conditioik szerint igazgatok, semmi uyjitást az orfágnak, régi
jó szokása, és szabadsága ellen be nem hozok, sőt mindeneket, valamtit az
Szebeni hazának, és benne lévő minden rendeknek, közönséges jóvára, hasz-
nára és Törvény szerint való szabadsagara mivelhetek, az én erőm, s-tehet-
ségem szerint azon lélek az orfággal edgyüt, Isten engemet ugy segillyen
és ugy adgya lelkem idveffégét.

ARTICULUS QUARTUS.

Az ország Statuti Homagiumokat az Urunk ő Nagysága hűségére, mi formán,
és mikor deponallyak.

Végeztetett hogy valakik itt vadnak, ugyan mostan Homagiumokat
deponallyak, az kik penig itt nintsenek Vár-megyékből, és Székekből, post
expirationem Diata, legh fellyeb, ad quindenam az Vár-megyék, és Szék-
béli Tistek Gyűlést hirdetven, minden szabadsággal elő rendek, az előbbeni
Articulusokban meg irt pönak alatt tartozzanak Homagiumokat ugyan
ezen Articulusban meg irt iuramentumnak formája szerint deponalni. Az
mely helyekről az Tistek itt nintsenek, ő kegyelmek között rendelt A-
tyánkfiat előt, annak rendi modgya szerint, azon poena alatt tartozzatnak
halonloképpen deponalni.

FORMA IURAMENTI.

En T. T. esküfőm az élő Istenre, ki Atya, Fiu, Szent Lélek, telles bent
Harom-

Háromlag egy igaz Isten, hogy az én kegyelmes Vramnak, az méltóságos Kemény Iános Vrunknak, Erdély ország Fejedelmének, Magyar ország hozzá tartozó részeinek Vranak, és Székelyek Ispánnyanak tellyes életében, igaz és hű lélek, ellenlegének ellenfele, barátságának baráttya, soha setitkon se nyilván az ő Nagysága méltóságos semélye, vagy Fejedelmsege ellen, nem praktikálok, tőrt ha másokat értenék-is olyanokat, vagy magam, vagy mások által ő Nagyságának idejekorán értékre adni el nem mulatom, tehetfelegem szerént magam-is az olyanoknak ellene állani igyekezem, úgy mind azáltal, ha ő Nagysága-is az eleiben adatot Conditioik szerént bír és igazgat; Isten engem úgy segillyen, és úgy adgya lelkem idvességét.

ARTICULUS QVINTUS.

Hogy az fizetet hadaktól, s-egyéb rendektől-is békeféleg házunknál való lakhatás, magunknak s-emberinknek járata, kelése szabados lehessen, végeztet Nagysagod kegyelmessége-is accedálván, hogy bizonyos helyekben rendeltessenek, és onnét csoportonként, s-egyéb-keppen-is, alá s-fel ne járjanak, elődgyenek, quattelyozzanak, hanem pénzeken élvén; Nagysagodtól Edictum adatván elejekben, az ellen tselekedők compescaltassanak-is.

ARTICULUS SEXTUS.

Jobbágyoknak Zásflok alol ki adattatások felől, az elébbi Articulusokat annak rendi, módgya szerént hogy Nagysagod igiri confirmálni, s-meg tartani, Nagysagod kegyelmességét aláztatofon meg foglállyuk.

ARTICULUS SEPTIMUS.

Rabságban lévő Vár-megyék és Székbeli Tisztek, kiknek vacantiajok vagyoni helyben állattassanak,

Mivel mind Var-megyékben, Székekben sok akadályok estenek, hogy Ségény Rab atyámfiai helyét mind eddég-is tisztekben mások nem állattattak, hogy azért még is tovább azon helyek vacantiában legyenek, mostani idő nem engedi; Végeztetet azért hogy azon helyekben Nagysagod haladéknélkül másokat állatson, Ségény Rab atyámfiaihoz-is Isten szabadtván kegyelmességét igiri, Nagysagodnak aláztatofon meg foglállyuk.

ARTICULUS OCTAVUS.

Hogy az elébbi Articulus szerént mind az három Natiooknak pecsétet helyben állattassék, mivel entek előtte-is Articulusban irattatott volt, hogy mindenik Nationak, külön külön pecsétet légyen, hogy ország nevével irando Levelek azon pecsételésekben, holot eddég-is voltak akadályok, az privatim való pecsételésekben, mostan is azért azon Articulusunkat azon formában mind az három natiórol, Nagysagod kegyelmességéből confirmállyuk.

Arti-

ARTICULUS NONUS.

Hogy ez néhány efsztendőbéli károsítatások igazításban vételessen, és azokról az Refusiólgyen végeztet.

Nem tagadhattyuk, Isten az mi bűncinként sok féle ostorával látogatott ez néhány efsztendőbéli Fejedelmeknek változásiban, melyből közönségesen sok féle meg károsítatásunk, bántodásunk, kőutkeztetnek, hogy azért azok nem hősas, tőrt rövid processusa által az törvénynek el igazításának, az el mult efsztendőbéli Segesvari izdik Articulus in vigore hadtuk minden részeiben, úgy mind azáltal: hogy az olyanok kik az mostani Ke- gyelmes Vrunk, mostani Expeditiojanak alkolmatofságával magokat hostiliter opponáltak, avagy elébbi Vrunknak fizetet emberi voltak, azok ezen Articulusban ne érteslenek, kik-is mind azáltal hogy ha mostani Ke- gyelmes Vrunknak bé jövetelnek előtte, vagy miolta meg nevezet Ke- gyelmes Vrunk hűségére Homagiumokat letévén ad corpus Regni redáltak, meg károsítattak, hasonloképpen kereshefsék, hanem az kik hazoknál, vagy hazokon kívül-is semmi Realis hostilitast nem mutattak, és valóságos igazsággal okot affélre nem adtak, meg-is személyekben avagy jövökben meg bantattak avagy károsítattak, az mely Segesvari Articulus forol forá így vagyon:

Károsítattak sokak meg ez mostani változó állapotokban, ugyan az magunk hazánk fiaitól, és tagjaitól, az kik sok jamboroknak jövait, vagy magok hasznára el vontak vagy másoknak ki adtak; Mellyeket hogy hős- bu pernek folyásával kellefsék az meg károsítot félnek kerélni, méltatlannak itéllyük, azért ha kik ad simplicem requisitionem az károsít contentallják, az karos-is tartozzék el venni, ha nem, kit-kit az szabadsággal élők között az ő Forumokra, úgy mint Székes helyekre, az Varosokat peniglen; mivel magok dolgában bírák nem lehetnek, immediate Gyűlés alatt lévő Tablára; vagy octavara, de ha privata perfonával várofi rend közör-is lenne az do- log, magok Forumokra az Actor részéről, sen maradván az Appellatio há fogja kévanni, Citaltarván, vagy Evocaltarván minden-némú exceptioik, és remediumok legyenek ki rekefsve, ha az dologban valami homály lenne; egy exmisió adalék tsak, hogy ha peniglen az joknak el vitélet avagy ki adalat az Incausam attractus maga sem tagadná; exmisióra se borsatás- sék, hanem az kinek az menyti erő jövait el vőtte, avagy egyéb iránt-is más jamboroknak kezéből el idegenítette; az bírák tartozzanak mox & defa- cto contentaltatni. Hasonlo processus observaltassék azoknak dolgokban- is az kik más jamboroktól el bitanglot jokat meg vőttek, bitangoltak, vagy idegen Katonákat azokra vittek; igazgattak, lappangtattak; mivel az go- nozlagban consentionsek voltak; hogy ha törvényből mégyen ki, cum po- na minoris potentia; & refusione expensarum contentaltassék az káros. Az jobbágyokat penig hogy az imide amoda való process' abscondaltassék, azon Vár-megyék vagy Székbeli Tisztek eleiben citallják, mellyek előt ugyan öt finaliter decidaltassék, és executioban-is vételessék; Mind ezen dologban ha

G

ki e-

Ki ezen brevis processust követni nem akarja maga szabad ságában álljon, ha az Articulus és Decretum szerint akar procedálni.

Az kik pedig azok közül az Nagylagod feregében laknak, azok Generalisok, és Kapitánok előtt, adhibealvan az Vár-megyék, vagy Sékek Tísteiben-is, és egyéb Nemesséket-is, ha ad simplicem Requisitionem az károft nem contentallják, azon brevis processus szerint igazítsák el, az Executio-is azon pœnaival legyen. Az Vdvari Tisztek pedig ha nem akarnák törvény szerint el igazítani, és Executio-t is tétetni, ad instantiam querulantis, az mi Kegyelmes Vrnuk megh találatván az panaflo seltől, méltoztasék Kegyelmen demandálni az el igazítás felől. Ha penigh Vrak, vagy más rendek szolgálai, azok felől-is hasonlóképpen tegyen igazítsák az Vrok, melyet ha el mulatnának, az Vrok jovaiból az Vár-megye, és Sékbéli Tisztek mox & defecto cum duplo tegyenek Executio-t, erről értvén az residentiatlan rendeket, kiknek pedig residentiajok vagyon, azok ellen de bonis procedallyanak, ha kiknek annyi jövök nem lenne az fellyűl meg irt processusokban, hogy az károfnak satisfacialhatnának belőlle plenarie, capitulatsanak, és mind addig fogva tartathassanak, migh az károft nem contentallják.

Az obfidiot szenvedők ellen nem extendaltatik ezen végezésünk. Ehez addaluan ha kik efféle bonumoknak ki adására Commissiot vittek, vagy más képpen el vittek, az ki ado-fel-is kereselése ezen processus szerint.

ARTICULUS DECIMUS.

Hogy az Vniora minden rendek meg esküdgyenek, végeztetett.

Mivel az mostani állapot azt kívánja, hogy minden szabad sággal élő rendek, az Approbata Constitutio-ban meg irt Vniora esküdgyenek meg végeztük. Az kik most itt jelen vadnak, ugyan itt, kik itt nintsenek ab expiratione Diatæ ad quindenam Sékes helyekben, melyről pœséses Regestumot irvan, mind itt, s-mind kik másutt meg esküfnek, Captalanban adósnak bé; Hogy kik posthabealnak, az Directornak lehessen illendő gondviselésé reá, Fejedelmeken kívül pedig magunk között Vniora ualo köteletségünkön kívül másokhoz hittel köteleseknek magunkat nem ísmertettük, azért ha eddig ualo Fejedelmek, vagy priuata personak köteleztek volna valakiket, hittel vagy Reuerfalisok által, azokat ezen Articulusunknak erejével azok alol fel szabadultaknak pronunciallyuk, és hogy ennieltutánna afféle dolog ne legyen, az Fejedelmektől-is, másoktól annál inkább arra ne kényszerítsenek, hogy felelőségekhez, gyermekekhez vagy házokhoz hittel legyenek kötelesek, priuatusok-is praefidiariusokat semmiképpen, de főtt másokat-is ne kényszerítsenek magokhoz ualo kötelelségre különben, hanem az haza Vnioja és annak Fejedelmének tartozó hűségek s-kötelesegek nyilván ualo fen hagyásual, és tartásual az alab meg irt pœna alatt; Addaluan hozzá, ha kiknek Reuerfalisok jelen uolnának, és elő nem adnák, vagy bouokból érthetnek hogy ahoz akarnak magokat tartani compertatei ueritate, per Directorem Euocaltatuan, Notaban incurrallyanak.

ARTIO

ARTICULUS UNDECIMUS.

Végeztetett hogy az Szász-Sebessi, és utolbi Segesvári Gyűlésekben specificata Exactorok ki mennyenek minden helyekre, az Restantiák administralassanak.

Az Szász Sebessi, és az utolbri Segesvári Articulusokban declaralt Exactorok leg alab ad 1. Martijminden helyekre ki mennyenek és azon Articulusok szerint az Porta Contentatiojára fel vétett Summakrol forgalmatoson számot vegyenek minden-féle Introitusokrol reportallyak akkorra, mikorra az Supplicanfoknak, Donatioknak reuifiojara conuocaltatnak az Tanats, Tabla-fiai, és Fő Ispan Atyankfiai.

Az Restantiákat pedig az előbbi Articulusok szerint mindenütt forgalmatoson fel vedgyék, és administrallyak azon Perceptor Atyankfiai kezében, kik mindenik Summanak percipialására rendeltettek, az Perceptorok 14. Febr. mennyenek ki bouok helyekre, és három hétig ott várakozuan, az alatt percipiallyak.

Az Székely Atyankfainak, miuel márhajokra-is vétettek uolt, annyi részében az ő Kegyelmek részéről mitigallyuk azon Articulusunkat, azonkívül ualo Restantiákat ő Kegyelmek-is az fellyeb meg irt mód szerint administrallyak. Azon summa pedig, nem masuva hanem azon uofura, houa rendeltetett, convertaltassék.

ARTICULUS DECIMUS-SECUNDUS.

Az Hadak tartását ez hazának mostani fen forgo állapotokra nézve szükségesnek lattyuk, azoknak pedig számokat visont mtsoda helyeken tartassanak, az Nagyságod dispositiojara hadtuk bõlts Tanatsival edgyút.

ARTICULUS DECIMUS-TERTIUS.

AZ ADOROL.

Nem keduezhetuen Kegls Vrnuk ez mostani romlot állapotokbanis begyengésknek, látuan az lok rendbeli fűkfeget-is, azért Nagyságod Vduara népe s-Hadak tartalara, és az régi mód szerént az Fényes Porta Contentatiojais rendeltünk Kapu sam-után tizenhat forintot, felét ad 1. Martij felét ad 1. Septembris; Nagyságod tárhazában bé szolgáltatni, Székely Atyankfiai-is kiknek Vár-megyeken ő kegyelmeknek jószágok vagyon ezen tereh-viselésre igitik magokat, hasonlóképpen az Szász Atyankfiai-is, ide nem értvén az Combustakat, miuel Articulusunk uagyon rolla.

ARTICULUS DECIMUS-QUARTUS.

Az Szomséd Országoknak, Nemzeteknek fauorokat, és barátagok concilialni igen fűkfegetnek lattyuk hazanknak jouara, melyben Nagyságod bõlts Tanatsival edgyút authorallyuk, úgy mind-azáltal, hogy legelőben az fényes Porta engedélésé, kedue keresése legyen fel tétetue.

ARTICULUS DECIMUS-QUINTUS.

Kik Ország-Fejedelmek ellen másuva írogatának, vagy másokkal tractálnak, poena decernaltatik.

Val. kik Ország vagy Fejedelemség ellen ártalmas dolgokban elegyirenek magokat, írogatának, tractálnak, azoknak büntetésekről az Approbata Constitutiokban írt Articulusunkat Par. 31a Tit. 14. Artic. 1. mostan is in vigore hadgyuk addalvan hozzá; Ha találatnanak olyanok kik az Nagyságod mostani béjövételnek alkalmatosságával idegen Nemzetek közzé mentenek volna, az hazának ártalmára, és veszedelmére, annál inkább ha ország, Fejedelem, és az egész Tanács, vagy annak nagyobb részének híre parantsolatya kívül mentenek, és izgatták ez hazában való jövőre az idegen Nemzeteket, azoknak tselekedeteket mi nem jóvalhattuk, sőt ha e-
lebbi méltóságos Fejedelemmel való contractusunkban annak végben menésig való tselekedetek amnistiában nem hagyattak volna, érdemek férent való kemény animadversionokat vétkez tselekedetekért el nem kerülnek; De mivel az amnistiában comprehendaltattak bizonyos okokra nézve, azért ha el menésekkel idegen Nemzeteknek hazánkban hívásokkal, izgatásokkal, ez hazára nyilván való veszedelmet nem hoznak, és mivel e-
lebbi méltóságos Fejedelmünk az ország köziben botsárat Convocatoriaja, annál inkább meg fűnésekről és tételekről való parantsolatya, mindene-
nek felette pedig az Regimennek változtatása értékre eset, meg büntenek ártalmas tselekedeteiről (ugy mind azáltal, hogy ha eddigh való tselekedeteiből az hazára valami ártalmas dolog nem következik,) most is azon Amnistiában comprehendaltatnak. Ha pedig hazánk ártalmára való dolgokban elegyítették volna magokat azok után is, most is vagy ennek utánna is tselekednek, az Amnistiához nem bizhatnak, sőt comperta rei veritate méltan meg büntethetnek.

ARTICULUS DECIMUS-SEXTUS.

Ab Anno 1657. Fejérvári utolsó Gyűléstől fogva emanaltatott Collatiók és Articulusok Ruminaltatnak.

Az 1657. eftendőbeli Fejérvári utolsó Gyűléstől fogva mely bizonytalan karban, változásokban forgottak szegény hazánk dolgai, mellyekhez képest alkalmazzattak az oltatol foguan való Articulusok, és külömbkülömb fele collatiók, hogy azokat már ualaha álhatalomságra hozhatnók, végeztük, hogy az oltatol foguan való Articulusokat, Itélő Mester Nemzetes Sarpataki Marton Atyankfia egyben szeduen, az mellyeket helyes-
nek vagy helyteleneknek itilhet, irassa külön külön, az jöendő közönsé-
gi Gyűlésünkre elé hozuan, végeztünk helyben hagyások vagy le hagyások felől. Az időtől foguan való Collatiokat, Priuilegiumokat és akár miném annuenciákat, mellyek emanaltattak, az fok változásokra nézve, erőtel-
lesek is ímértjük, ugy mind azáltal, hogy az benemerita personáknak

s. mind

s. mind pedig ország szükségére kik pénzeket, és egyéb bonumokat kiadtak, annak quantumsa férent vagy azon jószággal, melyre pénz adtak, vagy egyéb képpen proportionaliter való Contentatiók legyen meg, és azonokrol való Donatiók és Collatiók confirmáltatlanak; Ha valamely alkalmatlan személyeknek lőtek volna az Collatiók, vagy azon jószág többeknek is adatot volna, vagy valamely derekas nehézség occurralna az dologban, Nagyságodnál meg gyűlvén affélékről való Supplicatiók, és meg találások, az Tanácsot Tábla-fiat és Fő Ispánokat egyben gyűjtven, azokkal edgyüt rövidéallya, és vegye igazításban. Ha valakiknek meg tápasztal és váso-
gos juslok az Exponensoknak és Donatariuskoknak, nem peniglen csak simplexpratenstiojok volt, Fiscus kezénél lévő jószágokban és meg adták azok kérdésben nem vétetődnek. Hasonlóképpen azoknak sem, valakik a Disturbiumnak alkalmatosságával ki menvén, és most ímért Nagyságod-
dal béjövén az haza folgalatjára edgyüt faradoznak velünk, hazánk, háboruin le tselekedtetekben.

Az Armálisokat ide nem értyük, mivel az szegénységnek sok költsé-
gében telnek, hanem valamelyek az ország törvényével edgyeznek, azokat ezen Articulusunkal confirmállyuk.

ARTICULUS DECIMUS-SEPTIMUS.

Az kik Rabságból kijöven másokat Kezességben benne hadták, azok ellen mint procedállyanak.

Az Rabságból kik ki jöttek, és oda bé kezességben hadták, arról való 1659
eftendőbeli Bezercezi harmadik Articulusunkat mostan is in vigore had-
gyuk, addalvan ha kik hitelek, vagy adofok, avagy kezesség alatt levők, az
olliyanok miatt mások szenvedtek, vagy károsítottak tartozásoknak és kö-
telekiségeknek meg nem felevén, azon Articulus vigorával procedállyanak
ellenek.

ARTICULUS DECIMUS-OCTAVUS.

Az Partiumbéli állapotok minémü periculumban forogjanak edgyüt
azokkal Székely-Hidnak is dolga, somoruan érezzük, azért Nagyságod
azon helyeknek miképpen succurrálhasson Nagyságodat bölcs Tanátsával
edgyüt authoralllyuk, el hívén Nagyságod abban is minden istenes uta-
kat, modokat el követni el nem mulat.

ARTICULUS DECIMUS-NONUS.

Akarván Országul e-
lebbi méltóságos Fejedelmünkhöz Barsai Akos
Vrünk ő Nagyságához háládatosságunkat mutatni ez iránt is, ő Nagysá-
gának méltóságos Személyének illendő Vri sustentatiojara rendeltük és ad-
tuk Görgény Varát ahoz való minden Fiscalis jószággal, mellyekkel de
facto manu tenealta az Fiscus, hasonlóképpen Szent-Petert és Sukot azok-
hoz mostan de facto bírátot jószágokkal edgyüt vitá durante irredemptibi-

D

lter,

liter, ő Nagyságának pedig holta történvén Szent Peter és Suk immediatē szállyon vissza az Fiscusra; Görgény tizenöt ezer forintig ő Nagysága felelge, és posteritása kezénél maradgyon, mellyet az meg nevezet Summáig és Személyeknek inscribalunk, és ez mostani Articulusunkal confirmalunk is, Salvo tamen jure alieno, az Præsidiumnak tartása felől itt Articulus az orságnak in vigore maradván.

Datum in Oppido Százf-Régen, die decima secunda mensis Ianuarij, ultima scilicet die congregationis nostræ, Anno Domini millesimo-sexcentesimo sexagesimo primo.

Conclusio.

NOS itaque præmissa Supplicatione fidelium nostrorum Dominorum Magnatum & Nobilium Trium Nationum Regni nostri Transylvaniæ, & partium Regni Hungariæ eidem annexarum ac incorporatarum, exaudita & admitta, præscriptos universos & singulos Articulos Nobis modo præmisso præsentatos, præsentibus literis nostris de verbo ad verbum, sine diminutione, & augmento, vel variatione aliqua, inseri & inscribi facientes, eosdemque ac omnia singula in eisdem contenta, ratos, gratos & accepta habentes, acceptavimus, approbavimus, ratificavimus, & confirmavimus: Offerentes nos benignè quod præmissa omnia in omnibus punctis, clausulis & articulis, tam nos ipsi observabimus, quàm per alios, quorum interest, seu intererit, observari faciemus. Imò acceptamus, approbamus, ratificamus & confirmamus, harum nostrarum vigore & testimonio literarum mediante.

Datum in præspecificato Oppido Százf-Regen, die decima secunda Mensis Ianuarij, Anno Domini Milleesimo Sexcentesimo Sexagesimo primo.

